הִלְכוֹת תְּפִלָּה סִימָן צ

אִם הוּא מִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַסָּמוּךְ (ט) (כא) לְבֵית הַכְּנֶסֶת פָּנָיו כְּנֶגֶד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כָּרָאוּי וַאֲחוֹרָיו לְכֹתֶל בֵּיתוֹ שֶׁהוּא כֹּתֶל בֵּית הַכְּנֶסֶת, מֵתֵר, שֶׁאֵינוֹ נִכָּר שֶׁמֵּחֲזִיר פָּנָיו מִבֵּית הַכְּנֶסֶת: ח פ אָסוּר לַעֲבֹר חוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת (כב) בְּצַד שֶׁהַפֶּתַח פָּתוּחַ בּוֹ בְּשָׁעָה (כג) שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִים, מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּכוֹפֵר בְּיָחִיד שֶׁאֵינוֹ נִכְנָס לְהִתְפַּלֵּל. צ וְאִם נוֹשֵׂא מַשְׂאוֹי (כד) אוֹ שֶׁלְּבוּשׁ תְּפִלִּין (כה) אוֹ שֶׁיֵּשׁ בֵּית הַכְּנֶסֶת אַחֵר בָּעִיר אוֹ שֶׁיֵּשׁ לְבֵית הַכְּנֶסֶת זֶה פֶּתַח (י) אַחֵר (כו) (אוֹ שֶׁרוֹכֵב עַל הַבְּהֵמָה), מֻתָּר: ט ק יִשְׁתַּדֵּל אָדָם (כז) לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת (כח) עִם (יא) [יא] הַצִּבּוּר, א ר וְאִם הוּא (יג) [יב] (כט) אָנוּס שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לָבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת, (ל) יְכַוֵּן לְהִתְפַּלֵּל בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר (יג) מִתְפַּלְּלִים. (וְהוּא

פ בְּרָכוֹת ח' (ע"ב).
צ בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וְאִפילוּ לְעִבּוּר) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרֻחָם (נתיב ג ח"ז). ק שָׁם ר' (ע"א).
ר שָׁם דַּף ד' (ע"ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מִתְפַּלֵּל בְּהֶכֵּף לֵית לָן בָּהּ. תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (ג: ד"ה ורבינו יצחק) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ולא אחורי):

(ט) **לְבֵית הַכְּנֶסֶת.** וְהוּא הַדִּין בָּעֲזָרָה. וְכֵן כָּתַב הַשְּׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ד) רְאִיתִי קְהִלּוֹת רַבּוֹת עֲזָרוֹתֵיהֶם לְצַד מִזְרָח וּמִתְפַּלְּלִין וּפְנֵיהֶם כְּלַפֵּי מִזְרָח וַאֲחוֹרֵיהֶם כְּלַפֵּי כֹּתֶל מִזְרָחִית שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְנִרְאֶה דְּכִבְיָכוֹל לַיֵּה דַּעֲזָרָה הֲוֵי נַמִי כְּמוֹ בֵּית שֶׁהַתִּיר הָרַמְבַּ"ם (שו"ת פאר הדור סי' קנ) לְהִתְפַּלֵּל לְצַד הַמִּזְרָח אַף עַל פִּי שֶׁאֲחוֹרָיו כְּלַפֵּי בֵּית הַכְּנֶסֶת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּלֶחֶם חֲמוּדוֹת (דברי חמודות פ"א אות פ"ג) (נ"ג):

ח (י) **אַחֵר.** עַיֵּן בְּהָרַ"ן פֶּרֶק בְּמֶה מַדְלִיקִין (י: ד"ה אמר רב הונא), וּבְדֶרֶךְ שׁוֹת הָרַאֲנ"ח פָּרָשָׁה וַיֵּשֶׁב וּפָרָשָׁה מִצֹּרַע, וּבְתִשְׁובוֹתָיו (מים עמוקים) חֵלֶק ב' סִימָן ע', וּבִתְשׁוּבַת חֶכֶם צְבִי סִימָן צ"א: ט (יא) **הַצִּבּוּר.** אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹכַל לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ בַּעֲשָׂרָה, מִכָּל מָקוֹם בָּרֹב עָם הַדְּרַת מֶלֶךְ. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק טו). וַאֲפִלּוּ אֵיכָא בַּצִּבּוּר הַרְבֵּה חוֹטְאִים, לֹא יִמָּנַע מִלְּהִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט) עוֹלַת תָּמִיד (סק"ט). מִי שֶׁהָיָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִין וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בַּעֲשָׂרָה וְהִתְחַנֵּן לִפְנֵי הַשַּׁר וְלֹא אָבָה רַק יוֹם אֶחָד וְלֹא יוֹתֵר, אֵיזֶה יוֹם יִבְחַר לוֹ, פְּסַק הָרַדְבַּ"ז (חֵלֶק א' סִימָן י"ג) [סִימָן אלף פז] שֶׁלֹּא יַחְמִיץ הַמִּצְוָה וְחָכָם יִתְפַּלֵּל בַּעֲשָׂרָה, עַיֵּן שָׁם. וְחָכָם צְבִי בִּתְשׁוּבָתוֹ סִימָן ק"ו הֶקְשָׁה עָלָיו מִפֶּרֶק הַתְּכֵלֶת דַּף מ"ט (ע"א), דְּקַמְבָּעֵיא לָן צִבּוּר שֶׁאֵין לָהֶם תְּמִידִין וּמוּסָפִין אֵיזֶה מֵהֶם קוֹדֵם וּמוֹקֵי לָהּ בְּמוּסָפִין דְּהָאִידָנָא וּתְמִידִין דְּלָמָחָר, תֵּדִיר עָדִיף אוֹ מְקֻדָּשׁ עָדִיף, וְאִי כִּסְבָרַת הָרַדְבַּ"ז אַף אִי תְּדִיר עָדִיף מוּסָפִין קָדְמִי מִשּׁוּם דְּאֵין מַעֲבִירִים עַל הַמִּצְוָה, עַיֵּן שָׁם. וּבְלֶקֶט הַקֶּמַח דַּף י"א (ד"ה מי שנתן) מְשַׁמַּע דְּיֵשׁ חִלּוּק בֵּין יָחִיד לְצִבּוּר דְּאֵין צִבּוּר מֵתִים, אַף בְּיָחִיד שֶׁהוּא מִצְוָה לֹא מְשֻׁהִינַן, עַיֵּן שָׁם. וְהַמְחַבֵּר יַד אַהֲרֹן (הגה"ט) מְתָרֵץ דְּכִשְׁלָקָא לְהֵהִיא דְּתָדִיר שׁוּב אֵינוֹ יָכוֹל לְהַקְרִיב מִקֻּדָּשׁ וְכֵן לְהִפּוּךְ, מִשּׁוּם הָכִי מְסַפְּקָא לָן מִי נִדְחֵה מִפְּנֵי מִי, אֲבָל הָכָא אֵינוֹ מַפְסִיד הַמִּצְוָה לְגַמְרֵי אֶלָּא דְּאִם יַמְתִּין לְיוֹם כְּפוּר עוֹשֶׂה הַמִּצְוָה בְּשִׁלְמוּת, מִשּׁוּם הָכִי אֵין מַעֲבִירִין, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן תְּשׁוּבַת יַד אֵלִיָּהוּ סִימָן מ"ב, מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּשַׁבָּת יוֹם טוֹב בְּהַשְׁכָּמָה לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן עֲשָׂרָה כִּי רֹב צִבּוּר מֵאֲחֲרִים תְּפִלָּתָם, וּבְאוֹתוֹ מִנְיָן מִתְפַּלְּלִים גַּם תְּפִלַּת מוּסָף תֵּכֶף אַחַר תְּפִלַּת שַׁחֲרִית וְיֵשׁ זְמַן אַחַר כָּךְ לַיְלַךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, יוֹתֵר טוֹב לְהִתְפַּלֵּל מוּסָף עִם הַצִּבּוּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת דִּבְרֹב עָם הַדְּרַת מֶלֶךְ. וְלֹא דְּמֵי לְנִדּוֹן הָרַדְבַּ"ז דְּהָתָם זְמַן גְּדוֹל בֵּינֵיהֶם וְיֵשׁ חֲשָׁשׁוֹת וְסִבּוֹת, אֲבָל בְּיוֹמָא חֲדָא לֵית לָן בָּהּ. יַד אֵלִיָּהוּ סִימָן מ"ב: (יב) **אָנוּס.** פָּרוּשׁ שֶׁתַּשׁ כֹּחוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ חוֹלֶה. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק טז). וְאִם הוּא אָנֻס מִמּוֹן שֶׁמַּחֲמַת הַשְׁתַּדְּלוּתוֹ לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר יָבוֹא לִידֵי הֶפְסֵד מָמוֹן, פָּסַק בִּתְשׁוּבַת יַד אֵלִיָּהוּ סִימָן ז' דְּאֵין מַחֲיִב עַל פִּי הַדִּין וְיָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּיָחִיד בְּבֵיתוֹ אוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כְּשֶׁאֵין שָׁם צִבּוּר. וְאִפְשָׁר דְּמִשּׁוּם מְנִיעַת רֶוַח מַחֲיִב קְצָת עַל פִּי הַדִּין לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר, דְּחִלּוּק יֵשׁ בֵּין מְנִיעַת רֶוַח לְבֵין הֶפְסֵד מְכִיסוֹ, עַיֵּן שָׁם. אִם רַשַּׁאי לֵילֵךְ בְּסִפִּינָה קְטַנָּה אוֹ גְּדוֹלָה בְּשַׁבָּת כְּדֵי לְהִשָּׁלֵשׁ מִנְיַן וּלְהִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר, עַיֵּן הַרְדַּבַּ"ז (חֵלֶק א' סִימָן פ"ז) [סִי' אלף קנח], וּבִתְשׁוּבַת חוֹת יָאִיר סִימָן (קי"ב) [קט"ו], וּבִתְשׁוּבַת עֲבוֹדַת הַגֵּרְשֻׁנִּי סִימָן קכ"ג, וּבִתְשׁוּבַת מַהֲרַ"ם רוֹטֶנְבּוּרְג סִימָן א' ב': (יג) **מִתְפַּלְּלִים.** וְדַוְקָא אִם טָרִיחָא לֵיהּ מִלְּתָא לְאֶסְפּ עֲשָׂרָה. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יז).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ט [יא] **הַצִּבּוּר.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּמַה שֶּׁכָּתַב וַאֲפִלּוּ יֵשׁ הַרְבֵּה חוֹטְאִים כו', בְּלִשּׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"ח ה"א) אֵין כָּתוּב כֵּן אֶלָּא וַאֲפִלּוּ הָיָה בָּהֶם חוֹטְאִים כו'. וַאֲדוֹנִי אָבִי זְקֵנִי מַהַרְשָׁ"א בְּחִדּוּשֵׁי אַגָּדוֹת בִּכְרִיתוֹת (ו:) כָּתַב אֹהֶא דְּאִמְרִינַן כָּל תַּעֲנִית שֶׁאֵין בָּהּ מִפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל כו' שֶׁהֲרֵי חֶלְבָּנָה כו', שֶׁצָּרִיךְ לְהִיוֹת עֶשְׂרָה חוּץ מִן הַפּוֹשֵׁעַ, וְכֵן בְּקִטֹּרֶת שֶׁהָיָה עֲשָׂרָה סַמָּנִים חוּץ חֶלְבָּנָה, עַיֵּן שָׁם. וְשׁוּב רְאִיתִי בְּשֵׁם חֶסֶד לְאַבְרָהָם שֶׁכֵּן כָּתַב בְּעֵין הַקּוֹרֵא נָהָר מ"ו. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב דַּוְקָא כְּשֵׁשׁ עֲשָׂרָה צַדִּיקִים וְאֶחָד רָשָׁע אוֹ עֲשָׂרִים צַדִּיקִים וּשְׁנַיִם רְשָׁעִים, אֲבָל אֵין כֹּחַ בְּתִשְׁעָה צַדִּיקִים כו'. וּמַה שֶּׁכָּתַב מִתְּשׁוּבַת (הָרַשְׁבַּ"ץ) [הָרַדְבַּ"ז] וּתְשׁוּבָתוֹ חֻכַּם צְבִי עַיֵּן שֶׁאַגַּת אֲרִיֵה (סי' סב) וּבְשַׁאֲלַת יַעְבֵּ"ץ (ח"א) סִימָן י"ח. וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחַן שְׁלֹמֹה צִבּוּר (מעלת התפילה בביהכ"נ) בְּשֵׁם הָרַדְבַּ"ז חֵלֶק (א') [ד'] (סי' אלף צב) שֶׁכָּתַב אֲבָל עַתָּה שֶׁאֲנִי רוֹאֶה בְּרֹב עָם רֹב בִּלְבּוּל, וְאֵין אָדָם שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה אוֹ קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, בְּעֶשְׂרָה עֲדִיפָא לִי עִם הַתַּלְמִידִים אַף עַל פִּי שֶׁאֵין שָׁם רֹב עַם כו', עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת מַהֲרַ"י הַלֵּוִי אֶחָיו שֶׁל הַשֵּׁז"ז בְּסִימָן י"ג מַה שֶּׁכָּתַב בְּהָא דְּאָמַר אַבַּיֵי מַרִישׁ הֲוֵי מִצַּלְנָא כו', עַיֵּן שָׁם: **[יב] אָנוּס.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּסֵפֶר דֶּרֶךְ חַיִּים אֶלָּא לְמִצְוָה מִן הַמּוּבְחָר לְפִי שֶׁהוּא עֵת רָצוֹן, אֲבָל אֵין אִיסּוּר מִן הַדִּין לְהַקְדִּים תְּפִלָּתוֹ לְתְפִלַּת הַצִּיבּוּר כְּשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ, וְלִפְיכָךְ אִם חָלַשׁ לִבּוֹ וְקָשָׁה עָלָיו לְהִמָּתֵן מְלַאכְתּוֹ עַד אַחַר גְּמַר תְּפִלַּת הַצִּבּוּר מוּתָּר לְהַקְדִּים תְּפִלָּתוֹ בְּבֵיתוֹ כְּדֵי לֶאֱכוֹל מִיָּד.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אוֹ לְדָרוֹמוֹ: (כא) **לְבֵית הַכְּנֶסֶת.** וְהוּא הַדִּין בָּעֲזָרוֹת הַבְּנוּיוֹת בְּכֹתֶל מִזְרָחִי שֶׁרִי לְהִתְפַּלֵּל שָׁם, דְּחָדָר הוּא וְאֵין נִרְאֶה כַּאֲחוֹרָיו לְבֵית הַכְּנֶסֶת. וְכֵן כָּתַב הַשְּׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ד) שָׁרָאָה קְהִלּוֹת רַבּוֹת עֲזָרוֹתֵיהֶם לְצַד מִזְרָח וּמִתְפַּלְּלִין וּפְנֵיהֶם כְּלַפֵּי מִזְרָח וַאֲחוֹרֵיהֶם כְּלַפֵּי כֹּתֶל מִזְרָחִי שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת. וּמִכָּל מָקוֹם יוֹתֵר טוֹב בְּעֵת שֶׁבּוֹנִים הָעֲזָרוֹת לַעֲשׂוֹתוֹ בְּצַד אַחֵר לֹא בְּצַד מִזְרָח כִּי יֵשׁ מְפַקְפְּקִים בָּזֶה עַיֵּן בְּאֵלֶּיהָ רַבָּה (סק"ח): ח (כב) **בְּצַד שֶׁהַפֶּתַח מִתְפַּלְּלִים.** עַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יד) שֶׁיֵּשׁ לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ בְּעֵת קְרִיאַת שְׁמַע וּפְסוּקֵי דְּזִמְרָה: (כד) **אוֹ שֶׁלְּבוּשׁ וְכוּ'.** דְּנִרְאֶה שֶׁעַל מַלְכוּתוֹ עָלָיו וְלֹא יָבוֹא לְחָשְׁדוֹ: (כה) **אוֹ שֶׁיֵּשׁ בֵּית הַכְּנֶסֶת וְכוּ'.** נִרְאֶה לִי דְּהוּא הַדִּין אִם רְגִילִין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַזֶּה לַעֲשׂוֹת כַּמָּה מִנְיָנִים גַּם כֵּן שָׁרִי, דְּלֹא יָבוֹאוּ לְחָשְׁדוֹ: (כו) **אוֹ שֶׁרוֹכֵב.** שֶׁנִּכְרָ שֶׁמִּפְּנֵי שֶׁהוּא טָרוּד בְּשִׁמְירַת הַבְּהֵמָה אֵינוֹ נִכְנָס: ט (כז) **לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת.** וַאֲפִלּוּ (יח) אִם יֵשׁ לוֹ עֲשָׂרָה בְּבֵיתוֹ, יִשְׁתַּדֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְעַיֵּן בְּסָעִיף י"ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן נ"ה: (כח) **עִם הַצִּבּוּר.** מִפְּנֵי שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹאֵס בִּתְפִלַּת הַצִּבּוּר, וַאֲפִלּוּ (יט) הָיָה בָּהֶם חוֹטְאִים לֹא יִמָּנַע מִלְּהִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם. אִם יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי בָּתֵּי כְּנֻסִיּוֹת וְאֶחָד יֵשׁ בּוֹ בְּרֹב עָם, מִצְוָה לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ יוֹתֵר. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּאִם יֵשׁ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל רָב עָם, רֹב בִּלְבּוּל וְאֵין אָדָם שׁוֹמֵעַ לֹא תְּפִלָּה וְלֹא קְרִיאַת הַתּוֹרָה, מוּטָב לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ בַּעֲשָׂרָה. וּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּיָחִיד וּבְבֵיתוֹ בַּעֲשָׂרָה, תְּפִלַּת צִבּוּר עָדִיף, וַאֲפִלּוּ יָכוֹל לִשְׁמֹעַ קְדִישׁ וּבָרְכוּ אֲפִלּוּ הָכִי תְּפִלַּת צִבּוּר עָדִיף [פְּרִי מְגַדִּים (שם ס"ק טז)]. וְעִקַּר תְּפִלָּה בְּצִבּוּר הוּא תְּפִלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ט (יט) פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק טו): (יט) רַמְבַּ"ם (פ"ח ה"א): (כ) מָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס"ק יב): (כא) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז):

[א] **דיקדוקי דברי הרב:** וכתב בשו"ע הרב (שם): שאף אם הוא אנוס ואי אפשר לו לאסוף עשרה, שיש לו לכוין להתפלל בשעה שהציבור מתפללין, ואין תפילתו נדחית, מכל מקום אינה מתקבלת ברצון כמו בבית הכנסת. וכתב עוד (סי"א), שמכל מקום אין זה

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַדִּין בְּנֵי אָדָם הַדָּרִים (יז) בְּיִשּׁוּבִים וְאֵין לָהֶם מְנְיָן, מִכָּל מָקוֹם (לא) יִתְפַּלְלוּ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית (לב) בִּזְמַן שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְלִים, סמ״ג (עמ״ן יט)). ש[וְכֵן אִם נֶאֱנַס וְלֹא הִתְפַּלֵּל בְּשָׁעָה שֶׁהִתְפַּלְלוּ הַצִּבּוּר וְהוּא מִתְפַּלֵּל בְּיָחִיד, (לג) אַף עַל פִּי כֵן יִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת: י ח(כְּשֶׁעוֹמֵד (לד) עִם הַצִּבּוּר אָסוּר לוֹ (לה) לְהַקְדִּים (עו) תְּפִלָּתוֹ לִתְפִלַּת צִבּוּר, א]אֶלָּא אִם כֵּן (לו) הַשָּׁעָה (עז) עוֹבֶרֶת וְאֵין הַצִּבּוּר מִתְפַּלְלִין לְפִי שֶׁמַּאֲרִיכִין בְּפִיּוּטִים אוֹ לְסִבָּה אַחֶרֶת. (אֲבָל בְּלֹא שָׁעָה עוֹבֶרֶת, יִתְפַּלֵּל הַפִּיּוּטִים וְהַתְּחִנּוֹת עִם הַצִּבּוּר וְלֹא יִפְרֹשׁ מִן הַצִּבּוּר אֶפִלּוּ לַעֲסֹק בְּדִבְרֵי תּוֹרָה וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ס״ח (ס״ק)): יא[מִי (לז) שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּיִת הַכְּנֶסֶת (יז) [יז] בְּעִירוֹ וְאֵינוֹ נִכְנָס בּוֹ לְהִתְפַּלֵּל, (לח) נִקְרָא (לט) שָׁכֵן רָע וְגוֹרֵם גָּלוּת לוֹ וּלְבָנָיו: יב (מ) [ג]מִצְוָה (יט) (מא) לָרוּץ כְּשֶׁהוֹלֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְכֵן לְכָל דָּבָר מִצְוָה, אֶפִלּוּ (מב) בְּשַׁבָּת שֶׁאָסוּר לִפְסֹעַ פְּסִיעָה גַּסָּה, אֲבָל כְּשֶׁיּוֹצֵא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת (מג) אָסוּר (כ) לָרוּץ:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לְמִהֲרִים דִּי לוֹנְזָאנוֹ (ד״ה אמר מנחם מסכים הייתי) צִבּוּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְצִבּוּר חוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, הַיְינוּ דְּאָבֵא בְּנִימִין אֵין תְּפִלָּתוֹ כוּ׳. צִבּוּר חוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְיָחִיד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, צִבּוּר חוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת עָדִיף. וְעַיֵּן בְּיָד אֵלְיָהוּ סִימָן ד׳ וּבְשֻׁלְחָנִי צִבּוּר (שם) הָאֲרוּךְ בְּזֶה, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְעֵיל הַבַּאתִי מֵהָרַדְבַּ״ז (ח״ו סי׳ ב׳ אלפים קלט) בְּמִי שֶׁבְּבֵית מִדְרָשׁוֹ חַלּוֹן פְּתוּחַ סְמוּךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, עַיֵּן שָׁם: יא [יז] בְּעִירוֹ. וְכָתַב מֹהֲרִי״ק בְּרָכָה (סק״ד) בְּשֵׁם מַלְכֵּי בְּקֹדֶשׁ (ד״ה אך עם הא דרי״ב״ל) דְּאִם הִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ בְּעֲשָׂרָה אֵינוֹ נִקְרָא שָׁכֵן רַע דְּקַל בֵּי עֲשָׂרָה שְׁכִינְתָּא שָׁרְיָא, וּמִיהוּ עַל כָּל פָּנִים מִיְּדֵי תּוֹרָה וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ס״ח (ס״ק ב) וּבְמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם. וְעַיֵּן בְּבֵית מֵאִיר (שם) שֶׁכָּתַב דְּאִם מִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ בְּעֲשָׂרָה אֵינוֹ נִקְרָא שָׁכֵן רַע דְּקַל בֵּי עֲשָׂרָה שְׁכִינְתָּא שָׁרְיָא, וּמִיהוּ עַל כָּל פָּנִים לֹא נָפִיק אֶלָּא אִם כֵּן אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁמִּתְפַּלְלִים בּוֹ קָבוּעַ לִתְפִלָּה: (מז) עוֹבֶרֶת. מַשְׁמַע דְּאִז אֶפִלּוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שָׁרִי, וְכֵן מַשְׁמַע לְשׁוֹן תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (ט״ו. ד״ה ובציבור), וְכֵן מַשְׁמַע לְשׁוֹן תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (ט״ו. ד״ה ובציבור), וְהַבַּ״ח (ס״ז) פָּסַק דְּוַקָא שֶׁהַזְּמַן קָצָר כָּל כָּךְ שֶׁבְּעוֹד שֶׁיַּלַּךְ לְבֵיתוֹ יַעֲבֹר זְמַן תְּפִלָּה, [ב]אֲבָל אִם יֵשׁ זְמַן יַלַּךְ לְבֵיתוֹ וְיִתְפַּלֵּל בְּיָחִיד עַיֵּן שָׁם: יב (מט) לָרוּץ. עַד פֶּתַח בֵּית הַכְּנֶסֶת. וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת עַצְמָהּ אָסוּר בְּאֵימָה וּבִיְרָאָה. ע״ת שֶׁלְּ״ה (שער האותיות אות ק סי׳ כו) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק כה): (כ) לָרוּץ. אֲבָל אִם יוֹצֵא עַל מִנַּת לַחֲזֹר, מִצְוָה לָרוּץ כְּדֵי שֶׁיַּחֲזֹר מְהֵרָה. הַכּוֹתֵב בְּעֵין יַעֲקֹב. וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כה) וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט סק״ד) דְּלֹא כַּלְּחֶם חֲמוּדוֹת (מעדני יו״ט פ״א סי׳ ז אות ה). וְכָתַב שֶׁלְּ״ה (שם) דְּהַיְינוּ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לְבֵית הַמִּדְרָשׁ יָרוּץ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם):

בְּאֵר הֵיטֵב

מִשְׁמַע בַּעֲבוֹדָה זָרָה דַף ד׳ עַמּוּד ב׳ דְּאִם מִתְפַּלֵּל מוּסָף בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין שַׁחֲרִית, לֹא מִקְרֵי בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין, וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת שָׁם (ד״ה כיון): (יז) בְּיִשּׁוּבִים. נִרְאֶה לִי בִּימוֹת הַקַּיִץ שֶׁהַצִּבּוּר מֵאֲחָרִים תְּפִלַּת שַׁחֲרִית, וְהֶדֵּר בִּישׁוּב אָסוּר אֲפִלּוּ לִלְמֹד כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן פ״ט (ס״ו), לָכֵן מוּטָב שֶׁיִּתְפַּלֵּל תֵּכֶף בְּהֶנֵּץ הַחַמָּה, וּבְעֲרָבִית צָרִיךְ לְהַמְתִּין עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק יט): י (טו) תְּפִלָּתוֹ. אֲפִלּוּ רוֹצֶה לָצֵאת חוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת. רי״ב״ש (סי׳ עה) מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״כ). וְאִם חָלַשׁ לִבּוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ קֹדֶם הַצִּבּוּר, וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת אַף זֶה אָסוּר. וְאִם הוּא חוֹלֶה אוֹ אָנוּס אַף בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שָׁרִי. בַּ״ח (סי׳ קיד ס״ג) דְּלֹא כְּבֵית יוֹסֵף (שם ד״ה ומ״ש שאסורו), מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק כא), עַיֵּן שָׁם:

(מח) רַע. מַשְׁמַע דְּאִם יֵשׁ זְמַן יַלַּךְ לְבֵיתוֹ וְיִתְפַּלֵּל בְּיָחִיד, עַיֵּן שָׁם: יא (יז) בְּעִירוֹ. וְאִם יֵשׁ שָׁנֵי בָּתֵּי הַכְּנֶסֶת מִצְוָה לֵילֵךְ לְהָרְחוֹקָה, דְּשָׂכַר פְּסִיעוֹת יֵשׁ. בְּבָא מְצִיעָא דַף (ק״ז) [ק״ז] (ע״א): (יח) רַע. אֲפִלּוּ אֵין שָׁם מִנְיָן עֲשָׂרָה, דְּהָא סְתָמָא קָתָנֵי. מַשָּׂה מַשָּׂה: יב (יט) לָרוּץ. עַד פֶּתַח בֵּית הַכְּנֶסֶת. וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת עַצְמָהּ אָסוּר לָרוּץ אֶלָּא בְּאֵימָה וּבִיְרָאָה. עַיֵּן שָׁם שֶׁלְּ״ה (הגה״ט סק״ג) עַיֵּן שָׁם: יב (כ) לָרוּץ. אֲבָל אִם יֵשׁ זְמַן יַלַּךְ לְבֵיתוֹ וְיִתְפַּלֵּל בְּיָחִיד עַיֵּן שָׁם. אֵיתָא בַּגְּמָרָא (שם) דְּאִם חָלַשׁ לִבּוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ קֹדֶם הַצִּבּוּר, וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת אַף זֶה אָסוּר, וְעַיֵּן סִימָן קי״ד סָעִיף ב׳ דְּאִם הוּא חוֹלֶה אוֹ אָנוּס אַף בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שָׁרֵי כֵּן כָּתְבוּ הַב״ח (ס״ג) וְהַפְּרִישָׁה (סק״ה) שָׁם: יא (לז) שֶׁיֵּשׁ לוֹ וְכוּ׳. וְאִם (כט) יֵשׁ שְׁתֵּי בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת בָּעִיר טוֹב לֵילֵךְ לְהָרְחוֹקָה, כִּי שָׂכַר פְּסִיעוֹת יֵשׁ: (לח) נִקְרָא וְכוּ׳. דְּכֵן דֶּרֶךְ שְׁכֵנִים הָרָעִים שֶׁאֵין נִכְנָסִין לְבֵית חֲבֵרֵיהֶם. וְעַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ שֶׁאֲפִלּוּ אֵין שָׁם מִנְיָן עֲשָׂרָה, דְּהָא סְתָמָא קָתָנֵי, וּבְפֹרֵי מִגְדִּים (א״א ס״ק כג) מִסְתַּפֵּק בָּזֶה. (ל) וְאִם מִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ בַּעֲשָׂרָה בְּכָל גַּוְנֵי אֵינוֹ נִקְרָא שָׁכֵן רָע, דְּכָל בֵּי עֲשָׂרָה שְׁכִינְתָּא שָׁרְיָא, וּמִיהוּ עַל כָּל פָּנִים מִיְּדֵי חוֹבַת בֵּית הַכְּנֶסֶת לֹא נָפִיק אֶלָּא אִם כֵּן אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁמִּתְפַּלְּלִין בּוֹ קָבוּעַ לִקְדֻשָּׁה: (לט) שָׁכֵן רָע וְכוּ׳. דִּכְתִיב (ירמיה יב יד) ׳כֹּה אָמַר ה׳ עַל כָּל שְׁכֵנַי הָרָעִים וְגוֹ׳ הִנְנִי נוֹתְשָׁם מֵעַל אַדְמָתָם׳. וְכָל הַמַּשְׂכִּים וּמַעֲרִיב לְבֵית הַכְּנֶסֶת זוֹכֶה לַאֲרִיכַת יָמִים שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ח לד) ׳אַשְׁרֵי אָדָם שֹׁמֵעַ לִי לִשְׁקֹד עַל דַּלְתוֹתַי יוֹם יוֹם׳ וּכְתִיב אַחֲרָיו (פסוק לה) ׳כִּי מוֹצְאַי מָצָא חַיִּים׳ וְגוֹ׳: יב (מ) מִצְוָה וְכוּ׳. שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו ג) ׳וְנֵדְעָה נִרְדְּפָה לָדַעַת אֶת ה״ וְגוֹ׳. וּמִזֶּה נִלְמַד דְּכָל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ לִזָּהֵר אֲז לַעֲמֹד בְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ לְהַסִּיחַ עִם חֲבֵרוֹ בְּאֵיזֶה חֶפְצֵי עַצְמוֹ, כִּי עַל יְדֵי זֶה מָצוּי שֶׁבָּא אַחַר בָּרְכוּ וּקְדֻשָּׁה. וְעַיֵּן בְּפְרִישָׁה (ס״ק טז) שֶׁכָּתַב דְּעִקַּר הָרִיצָה יִהְיֶה כְּשֶׁבָּא סָמוּךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּשָׁם מִנְכַּר הוּא שֶׁעוֹשֶׂה לְשֵׁם מִצְוַת בֵּית הַכְּנֶסֶת. וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק כד) דִּבְשַׁחֲרִית שֶׁהוֹלֵךְ עִם טַלִּית וּתְפִלִּין בְּיָדוֹ, תָּמִיד מִנְכַּר הוּא, וּמִכָּל מָקוֹם בְּרִחוּב עַכּוּ״ם לֹא יָרוּץ: (מא) לָרוּץ. עַד פֶּתַח בֵּית הַכְּנֶסֶת. (נ) וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת עַצְמָהּ אָסוּר לָרוּץ אֶלָּא בְּאֵימָה: (מב) בְּשַׁבָּת שֶׁאָסוּר. וְאַף בְּחֹל נוֹטֵל אֶחָד מֵחֲמֵשׁ מֵאוֹת מִמְּאוֹר עֵינָיו שֶׁל אָדָם. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק כה): (מג) אָסוּר לָרוּץ. (נ) וְלֹא לִפְסֹעַ פְּסִיעָה גַּסָּה, לְפִי שֶׁמַּרְאֶה עַצְמוֹ שֶׁעָבַר בֵּית הַכְּנֶסֶת דּוֹמֶה עָלָיו כְּמִשְׁאוֹי. בְּמֶה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁהוֹלֵךְ לַעֲסָקָיו (נ) אֲבָל

עִמּוֹ לְבֵיתוֹ, וְהַגְּאוֹן הַשֵּׁיב לוֹ שֶׁיְּמְתִּין עַד שֶׁיָּבוֹא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת וּבְתוֹךְ כָּךְ מְבָרֵךְ לְאַחַר וְהָאַחַר הִרְוִיחַ בָּהֶם כַּמָּה אֲלָפִים רוּבֵל טָאהֶלְעֶר, וְשָׁמַח הַגָּאוֹן שִׂמְחָה גְּדוֹלָה שֶׁהִשְׁלִיךְ מִנֶּגֶד מְמוֹן רַב עֲבוּר תְּפִלַּת צִבּוּר [מָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס״ק יג)]. וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר אֲלִיָּהוּ רַבָּא (סק״י) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת בֵּית יַעֲקֹב (סי׳ ע) דְּיֵשׁ לְקַנֵּס הָאֲנָשִׁים שֶׁמְּאַחֲרִים לֵילֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת מִשּׁוּם שֶׁעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה אוֹ מִשּׁוּם שֶׁמִּשְׁתַּכְּרִין מָמוֹן, וְלָעֲשִׁירִים יֵשׁ לְקַנֵּס יוֹתֵר. וּבַעַל תּוֹרָה אַף שֶׁעוֹסֵק בִּלְמוּד מִכָּל מָקוֹם אֵיכָא חֶשְׁדָּא וְחִלּוּל הַשֵּׁם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף י״ח: (ל) יִכָּוֵן לְהִתְפַּלֵּל וְכוּ׳. וְדַוְקָא (כנ) אִם טָרְחָה לֵיהּ מִלְתָא לֶאֱסֹף עֲשָׂרָה. מַשְׁמַע בַּעֲבוֹדָה זָרָה דַף ד׳ עַמּוּד ב׳ דְּאִם מִתְפַּלֵּל מוּסָף בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין שַׁחֲרִית, לֹא מִיקְרֵי בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין, וְאִם מִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת (כג) מִיקְרֵי תְּפִלַּת הַצִּבּוּר: (לא) יִתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית. וּבְיוֹמוֹת הַקַּיִץ שֶׁהַצִּבּוּר מֵאֲחָרִים תְּפִלַּת שַׁחֲרִית, וְהֶדֵּר בִּישׁוּב אָסוּר אֲפִלּוּ לִלְמֹד כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן פ״ט סָעִיף ו׳ וְסִימָן רל״ב (ס״ב) שֶׁמָּא יִשְׁתַּכֵּר בִּלְמוּדוֹ וְיַעֲבֹר זְמַן תְּפִלָּה וְאִם כֵּן יִתְבַּטְּלוּ זְמַן אֲרֻכָּה. מוּטָב שֶׁיִּתְפַּלֵּל תֵּכֶף בְּהֶנֵּץ הַחַמָּה. וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּהַיּוֹם דְּבִקְהִלּוֹת גְּדוֹלוֹת מִתְפַּלְּלִין תֵּכֶף מִשֶּׁהַאִיר הַבֹּקֶר, וְאִם כֵּן לְעוֹלָם הוּא בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין: (לב) בִּזְמַן שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין. וּבְאַשְׁכְּנַז שָׁנְהֲגוּ לְהַקְדִּים עַרְבִית כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן רל״ה (ס״א), (כו) יָחִיד הַדָּר בַּכְּפָר אוֹ בְּדֶרֶךְ צָרִיךְ לְהַמְתִּין עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים: (לג) אַף עַל פִּי כֵן וְכוּ׳. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מָקוֹם קָבוּעַ לִקְדֻשָּׁה וּתְפִלָּתוֹ מִתְקַבֶּלֶת שָׁם יוֹתֵר. וּפְשׁוּט דְּאִם הוּא תַּלְמִיד חָכָם וְיֵשׁ חֶשֶׁק חִלּוּל ה׳ כְּשֶׁיָּבוֹא אַחַר הַתְּפִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּיִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ: י (לד) עִם הַצִּבּוּר אָסוּר. (מ) אַף עַל גַּב דְּבִסָּעִיף הַקֹּדֶם כָּתַב דְּאֲפִילּוּ הוּא בְּבֵיתוֹ יָכוֹל לְשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין, הַיְינוּ כְּדֵי שֶׁתְּהֵא תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמַעַת אֲבָל אִסּוּרָא לֵיכָּא אִי מַקְדִּים לִתְפִלַּת צִבּוּר, אֲבָל כְּשֶׁעוֹמֵד עִם הַצִּבּוּר וּמַקְדִּים אִסּוּרָא נַמִּי אִיכָּא. וְעַיֵּן בְּאֹרְחוֹת חַיִּים (סי׳ סט) שֶׁכָּתַב הַטַּעַם מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמַכְּזָה אֶת הַצִּבּוּר. וּמַשְׁמַע בַּגְּמָרָא (כח:) דַּאֲפִילּוּ אִם הוּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת זֶה בִּשְׁבִיל לִמּוּד הַתּוֹרָה, כְּגוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ שִׁעוּר קָבוּעַ לִלְמוֹד תּוֹרָה אֵצֶל אֶחָד. כָּתַב הַב״ח (ס״ז) דְּאִם צָרִיךְ הוּא לְמַהֵר תְּפִלָּתוֹ כְּגוֹן שֶׁיּוֹצֵא לַדָּרֶךְ, יֵצֵא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ, וְאָפְשָׁר דִּכְשֶׁכְּבָר הִתְחִיל לִמּוּד הַתּוֹרָה גַּם כֵּן מֵתֵר לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְכֵן מַשְׁמַע בְּסֵפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק יד) אַךְ שָׁם אַיְרֵי לְעִנְיַן תְּפִלַּת מוּסָף, וְאָפְשָׁר דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן שַׁחֲרִית וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף י״ח: (לה) לְהַקְדִּים תְּפִלָּתוֹ. וַאֲפִלּוּ רוֹצֶה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לָצֵאת חוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, כֵּן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״כ) בְּשֵׁם הַרִיבַ״ש (סי׳ עה), אֲבָל בְּסֵפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם) כָּתַב דְּאֵין מִדְּבְרֵי הָרִיבַ״ש רְאָיָה א]וּמַסִּיק דְּאֵין בּוֹ אִסּוּר דְּמַקְדִּים תְּפִלָּתוֹ, אֶלָּא דְּלָאו שַׁפִּיר עָבִיד דְּמַפְסִיד מִילְּתָא דְּתִפְלַּת הַצִּבּוּר: (לו) הַשָּׁעָה עוֹבֶרֶת. מַשְׁמַע (כמ) דְּאֲז אֶפִלּוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שָׁרִי, וְכֵן מוּכָח לְשׁוֹן תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (ט״ו. ד״ה ובציבור), וְהַבַּ״ח (ס״ז) פָּסַק דְּוַקָא שֶׁהַזְּמַן קָצָר כָּל כָּךְ שֶׁבְּעוֹד שֶׁיַּלַּךְ לְבֵיתוֹ יַעֲבֹר זְמַן תְּפִלָּה, ב]אֲבָל אִם יֵשׁ זְמַן יַלַּךְ לְבֵיתוֹ וְיִתְפַּלֵּל בְּיָחִיד עַיֵּן שָׁם. אֵיתָא בַּגְּמָרָא (שם) דְּאִם חָלַשׁ לִבּוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ קֹדֶם הַצִּבּוּר, וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת אַף זֶה אָסוּר, וְעַיֵּן סִימָן קי״ד סָעִיף ב׳ דְּאִם הוּא חוֹלֶה אוֹ אָנוּס אַף בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שָׁרִי כֵּן כָּתְבוּ הַב״ח (ס״ג) וְהַפְּרִישָׁה (סק״ה) שָׁם: יא (לז) שֶׁיֵּשׁ לוֹ וְכוּ׳. וְאִם (כט) יֵשׁ שְׁתֵּי בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת בָּעִיר טוֹב לֵילֵךְ לְהָרְחוֹקָה, כִּי שָׂכַר פְּסִיעוֹת יֵשׁ: (לח) נִקְרָא וְכוּ׳. דְּכֵן דֶּרֶךְ שְׁכֵנִים הָרָעִים שֶׁאֵין נִכְנָסִין לְבֵית חֲבֵרֵיהֶם. וְעַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ שֶׁאֲפִלּוּ אֵין שָׁם מִנְיָן עֲשָׂרָה, דְּהָא סְתָמָא קָתָנֵי, וּבְפֹרֵי מְגַדִּים (א״א ס״ק כג) מִסְתַּפֵּק בָּזֶה. (ל) וְאִם מִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ בַּעֲשָׂרָה בְּכָל גַּוְנֵי אֵינוֹ נִקְרָא שָׁכֵן רַע, דְּכָל בֵּי עֲשָׂרָה שְׁכִינְתָּא שָׁרְיָא, וּמִיהוּ עַל כָּל פָּנִים מִיְּדֵי חוֹבַת בֵּית הַכְּנֶסֶת לֹא נָפִיק אֶלָּא אִם כֵּן אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁמִּתְפַּלְּלִין בּוֹ קָבוּעַ לִקְדֻשָּׁה: (לט) שָׁכֵן רַע וְכוּ׳. דִּכְתִיב (ירמיה יב יד) ׳כֹּה אָמַר ה׳ עַל כָּל שְׁכֵנַי הָרָעִים וְגוֹ׳ הִנְנִי נוֹתְשָׁם מֵעַל אַדְמָתָם׳. וְכָל הַמַּשְׂכִּים וּמַעֲרִיב לְבֵית הַכְּנֶסֶת זוֹכֶה לַאֲרִיכַת יָמִים שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ח לד) ׳אַשְׁרֵי אָדָם שֹׁמֵעַ לִי לִשְׁקֹד עַל דַּלְתוֹתַי יוֹם יוֹם׳ וּכְתִיב אַחֲרָיו (פסוק לה) ׳כִּי מוֹצְאַי מָצָא חַיִּים׳ וְגוֹ׳: יב (מ) מִצְוָה וְכוּ׳. שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו ג) ׳וְנֵדְעָה נִרְדְּפָה לָדַעַת אֶת ה״ וְגוֹ׳. וּמִזֶּה נִלְמַד דְּכָל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ לִזָּהֵר אֲז לַעֲמֹד בְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ לְהַסִּיחַ עִם חֲבֵרוֹ בְּאֵיזֶה חֶפְצֵי עַצְמוֹ, כִּי עַל יְדֵי זֶה מָצוּי שֶׁבָּא אַחַר בָּרְכוּ וּקְדֻשָּׁה. וְעַיֵּן בְּפְרִישָׁה (ס״ק טז) שֶׁכָּתַב דְּעִקַּר הָרִיצָה יִהְיֶה כְּשֶׁבָּא סָמוּךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּשָׁם מִנְכַּר הוּא שֶׁעוֹשֶׂה לְשֵׁם מִצְוַת בֵּית הַכְּנֶסֶת. וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק כד) דִּבְשַׁחֲרִית שֶׁהוֹלֵךְ עִם טַלִּית וּתְפִלִּין בְּיָדוֹ, תָּמִיד מִנְכַּר הוּא, וּמִכָּל מָקוֹם בְּרִחוּב עַכּוּ״ם לֹא יָרוּץ: (מא) לָרוּץ. עַד פֶּתַח בֵּית הַכְּנֶסֶת. (נ) וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת עַצְמָהּ אָסוּר לָרוּץ אֶלָּא בְּאֵימָה: (מב) בְּשַׁבָּת שֶׁאָסוּר. וְאַף בְּחֹל נוֹטֵל אֶחָד מֵחֲמֵשׁ מֵאוֹת מִמְּאוֹר עֵינָיו שֶׁל אָדָם. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק כה): (מג) אָסוּר לָרוּץ. (נ) וְלֹא לִפְסֹעַ פְּסִיעָה גַּסָּה, לְפִי שֶׁמַּרְאֶה עַצְמוֹ שֶׁעָבַר בֵּית הַכְּנֶסֶת דּוֹמֶה עָלָיו כְּמִשְׁאוֹי. בְּמֶה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁהוֹלֵךְ לַעֲסָקָיו (נ) אֲבָל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח): (כג) צֵל״ח (ו. ד״ה אין תפלתו) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס״ק יח): (כד) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח): (כה) חַיֵּי אָדָם (ח״א כלל סד ס״ג): (כו) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יט): י (כז) לְבוּשֵׁי שְׁרָד: (כח) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כא): (כט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יט): (ל) עַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ה): יא (לא) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח): יב (לב) פְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק כה): (לג) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כה):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (סי״א) כתב: אסור לו להקדים תפלתו לתפלת הצבור בין בבית הכנסת בין שרוצה לצאת חוץ לבית הכנסת. **ב]** ובשו״ע הרב (סי״א) לא הביא דין זה, אלא כתב שאם רואה שזמן התפלה עובר מתפלל הוא בפני עצמו כדי להתפלל בעונתה.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah